

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tieliikennelain muuttamisesta ja laiksi pysäköintivirhemaksulain 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi tieliikennelakiin säännös pysäköintikiekon käytöstä. Pysäköintikiekolla valvottaisiin pysäköinnin aikarajoituksen noudattamista. Kuljettaja merkitsisi pysäköintikiekolla milloin hän on saapunut pysäköintipaikalle ja pysäköinninvalvoja tai poliisi tarkistaisi siitä, milloin pysäköinnille määrätty enimmäisaika päättyy. Järjestelmä

helpottaisi pysäköinninvalvontaa. Pysäköintikiekkoa koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta rangaistaisiin pysäköintivirhemaksulla.

Muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan sen jälkeen kun eduskunta on hyväksynyt lain ja pysäköintikiekkojen jakelu ja tarpeellinen tiedotus on järjestetty.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Pysäköimistä koskevista kielloista ja rajoituksista on säädetty tieliikennelaissa (267/81), tieliikenneasetuksessa (182/82) ja kunnallisissa järjestyssäännöissä. Kieltojen ja rajoitusten rikkomisesta määrätään pääsääntöisesti pysäköintivirhemaksusta annetun lain (248/70) mukainen pysäköintivirhemaksu. Säädösten noudattamista valvovat poliisi ja suurimmissa kaupungeissa poliisin ohella kunnalliset pysäköinninvalvojat.

Pysäköinninvalvonnan riittämättömyys on muodostunut ongelmaksi monissa kaupungeissa. Liikenteen lisääntyessä pysäköintirikkomusten määrä on kasvanut. Valvontahenkilöstöä ei kuitenkaan ole voitu lisätä tarvetta vastaavasti. Seurauksena on ollut rikkomusten jääminen rankaisematta, mikä on edelleen omalta osaltaan lisännyt piittaamattomuutta pysäköintiä koskevista kielloista ja rajoituksista.

Pysäköintikiekon käyttöön ottamisella olisi mahdollista tehostaa pysäköinninvalvontaa valvontahenkilöstöä lisäämättä. Osittain se olisi myös vaihtoehto maksullisten pysäköintipaikkojen lisäämiselle. Kiekko olisi yksinkertainen kellotaulu, johon pysäköintipaikalle saapumisaika merkittäisiin. Pysäköinninvalvoja tai poliisi voisi kiekon avulla päätellä, milloin sallittu enimmäispysäköintiaika päättyy. Tämä helpottaisi ja nopeuttaisi selvästi valvojan työtä.

Kiekon käyttöön ottamiseen on suurin tarve Helsingissä, mutta muillakin kaupungeilla on kiinnostusta kiekon käyttöönottoon.

Kiekon käyttöön ottaminen merkitsee sellaisen uuden velvollisuuden asettamista kansalaisille, jonka laiminlyömisestä rangaistaan.

2. Säädökset muualla Euroopassa

Pysäköintikiekkojärjestelmä on käytössä Kreikkaa, Ruotsia, Norjaa ja Suomea lukuunottamatta kaikissa Länsi-Euroopan maissa.

Ruotsissakin kiekkoa käytetään kokeiluluon-
toisesti Malmössä ja sen käyttöön ottamista
muissa suurimmissa kaupungeissa harkitaan.
Järjestelmä on voimassa joko kaikilla aikara-
joitetuilla pysäköintipaikoilla yleisenä liikenne-
sääntönä (esim. Tanska) tai vain liikennemer-
killä ilmoitetulla alueella (esim. Malmö).

Kansainvälistä sopimusta asiasta ei ole, mut-
ta Euroopan liikenneministerikonferenssi
(CEMT) on tehnyt järjestelmän pääpiirteistä
suosituksen, josta Ranska ja Tanska poikkeaa-
vat. Suosituksen mukaan pysäköintikiekkona
on käytettävä siinä esitettyä kiekkoa, johon
merkitään saapumisaika puolen tunnin tark-
kuudella. Tanskassa ja Ranskassa saadaan
suosituksen mukaan sallia toisenlainen kiekko.
Saapumisaika on merkittävä seuraavaksi alka-
van puolen tunnin kohdalle. Suosituksen mu-
kainen kiekko tulisi hyväksyä kaikissa
CEMT:in jäsenmaissa. Lisäksi suosituksessa
edellytetään, että Tanskassa käytössä oleva, 15
minuutin tarkkuuteen perustuva, läpinäkyvä,
auton tuulilasiin kiinnitettävä muoviekko hy-
väksytään Tanskan ulkopuolella tanskalaisten
käyttämänä.

3. Asian valmistelu

Helsingin kaupunki ja Suomen Kaupunkiliit-
to ovat tehneet liikenneministeriölle aloitteen
pysäköintikiekkojen käyttöönottamiseksi.
Aloitteen toteuttamiseksi tarvittavia säädöksiä
ja määräyksiä on sen jälkeen valmisteltu liiken-
neministeriössä virkatyönä yhteistyössä Helsin-
gin kaupungin, Suomen Kaupunkiliiton, Suo-
men Kunnallisliton ja sisäasiainministeriön
poliisiosaston kanssa.

Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunto oi-
keusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, tie-
ja vesirakennushallitukselta, kunnallisilta kes-
kusjärjestöiltä, Autoliitolta, Öljyalan Keskus-
liitolta ja Helsingin kaupungilta.

Lausunnolla olleessa esitysluonnoksessa eh-
dotettiin, että pysäköintikiekon käyttövelvolli-
suus ilmoitettaisiin liikennemerkillä. Tätä vas-
tustivat tie- ja vesirakennushallitus, Suomen
Kaupunkiliitto ja Helsingin kaupungin liiken-
nesuunnitteluosasto, joiden mielestä kiekon
käyttövelvollisuuden tulee olla liikennesääntö-

nä voimassa kaikilla maksuttomilla aikarajoit-
etuilla pysäköintipaikoilla. Esitystä on tältä
osin muutettu.

Jos käyttövelvollisuus osoitettaisiin uudella
liikennemerkillä tai nykyisten merkkien yhtey-
teen asetettavalla lisäkilvellä, joutuisi pelkäs-
tään Helsingin kaupunki asettamaan noin 2000
uutta liikennemerkkiä tai lisäkilpeä. Autoili-
jankaan kannalta tämä järjestelmä ei olisi hy-
vä, sillä tieto siitä, että paikalla tarvitaan
kiekkoa, tulisi olla jo matkaan lähtiessä. Pysä-
köintiä koskevat liikennemerkkikokonaisuudet
tulisivat myös hyvin monimutkaisiksi. Jos
käyttövelvollisuus osoitettaisiin alueellisella
merkillä, esimerkiksi ennen taajamia, alueet
muodostuisivat liian laajoiksi kuljettajan muis-
taa. Todennäköisesti mm. koko pääkaupunki-
seutu ja muutkin sen läheisyydessä olevat asu-
tuskeskukset tulisivat olemaan alueellisten
merkkien piirissä.

Oikeusministeriön lausunnon pohjalta esitys-
tä on muutettu niin, että tieliikennelain
105 §:ään ja pysäköintivirhemaksusta annetun
lain 1 §:ään on lisätty maininta rangaistusten
määräämisestä pysäköintivirhemaksulain mu-
kaisesti. Oikeusministeriön ehdotusta säännös-
ten sijoittamisesta tieliikennelain uuden 28
a §:n sijasta lain 28 §:ään ei ole otettu huo-
mioon, koska se johtaisi monimutkaiseen sään-
nöstekstiin.

Muutoin lausunnoissa puollettiin esitystä, lu-
kuunottamatta eräitä vähäisiä lähinnä teknisiä
huomautuksia, jotka on tässä esityksessä otet-
tu huomioon.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksen toteuttaminen vähentäisi tarvetta
palkata lisää henkilökuntaa pysäköinninval-
vontaan ja pystyttää uusia pysäköintimittareita.
Näin ehdotuksen toteuttaminen vähentäisi
kuntien menoja.

Yksityisille auton kuljettajille tulisi velvolli-
suus kiekon hankkimiseen. Jos kiekon taka-
osaan sallitaan tilaa mainokselle, kiekkoja voi-
taisiin jakaa ilmaiseksi esimerkiksi huoltoase-
milta, eikä yksityisille kansalaisille aiheutuisi
välittömiä kustannuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Tieliikennelaki

28 a §. *Pysäköintikiekon käyttö.* Pykälään otettaisiin asiasta perussäännös, joka sisältää kiekon käyttämis-, sijoittamis- ja saapumisajan merkitsemisvelvollisuuden sekä valtuutussäännöksen tarkempien määräysten antamiselle.

Kiekkoa ei tarvitsisi käyttää muissa ajoneuvoissa kuin autoissa. Osaksi syy on lähinnä tekninen: kiekko voidaan käytännöllisimmin sijoittaa näkyviin vain auton sisälle lasin taakse. Rajausta on kuitenkin myös tarkoituksenmukainen: pysäköinnin ongelmat johtuvat melkein yksinomaan autojen väärin pysäköimisestä.

Kiekon käyttöpakko koskisi vain pysäköintiä, ei pysäyttämistä. Siten esimerkiksi pysäyttäminen matkustajien ottamista tai jättämistä varten taikka lain 27 §:n 3 momentissa tarkoitettu jalkakäytävälle tai pyörätielle pysäyttäminen ei edellyttäisi kiekon käyttämistä.

105 §. *Pysäköintivirhe.* Pykälään lisättäisiin viittaus pysäköintikiekosta annettuihin säännöksiin ja määräyksiin, jotta myös kiekon virheellisestä käyttämisestä voitaisiin rangaista pysäköintivirhemaksulla eikä esimerkiksi lain 103 §:n nojalla liikennetrikomuksena.

1.2. Pysäköintivirhemaksusta annettu laki

1 §. Pykälään lisättäisiin viittaus pysäköintikiekosta annettuihin säännöksiin ja määräyksiin pysäköintivirhemaksun mahdollistamiseksi. Samalla poistetaan termi ”seisottaminen”, koska sitä ei enää käytetä tieliikennelainsäädännössä.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Liikenneministeriö antaisi määräykset pysäköintikiekon ulkonäöstä, siihen sisällytettävää informaatiosta, saapumisajan asettamisesta ja kiekon näkyviin sijoittamisesta.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 1990 lopulla. Ennen voimaantuloa liikenneministeriössä tullaan laatimaan suunnitelma pysäköintikiekkojen painattamisesta ja jakelusta sekä tiedottamisesta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/81) 105 § sekä lisätään lakiin uusi 28 a § seuraavasti:

28 a §

Pysäköintikiekon käyttö

Jos pysäköinnin enimmäisaikaa on liikenne-merkein rajoitettu, autoa ei saa pysäköidä ilman pysäköintikiekkoa. Kiekkoa ei kuitenkaan käytetä maksullisella pysäköintipaikalla.

Pysäköintikiekko on pysäköinnin ajaksi sijoitettava näkyvään paikkaan autossa ja siihen on merkittävä saapumisaika siten kuin liikenneministeriö tarkemmin määrää.

Liikenneministeriö antaa myös muut tarkemmat määräykset pysäköintikiekosta ja sen käyttämisestä.

105 §

Pysäköintivirhe

Ajoneuvon pysäyttämistä ja pysäköintiä koskevien kieltojen ja rajoitusten rikkomisesta tuomitaan rangaistus vain, jos pysäköintivirheestä on aiheutunut tai voinut aiheutua vaaraa tai haittaa. Muutoin virheestä määrätään

suoritettavaksi pysäköintivirhemaksu sen mukaan kuin siitä on erikseen säädetty. Pysäköintivirhemaksu määrätään myös 28 a §:ssä tarkoitettun pysäköintikiekon käyttöä koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

2.

Laki**pysäköintivirhemaksusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan pysäköintivirhemaksusta 3 päivänä huhtikuuta 1970 annetun lain (248/70) 1 §:n 1 momentti seuraavasti:

1 §

Pysäköintivirhemaksun ajoneuvon pysäyttämistä ja pysäköintiä koskevien kieltojen ja rajoitusten sekä pysäköintikiekon käyttöä koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta (*pysäköintivirhe*) määrää poliisi sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 6 päivänä huhtikuuta 1990

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Liikenneministeri *Raimo Vistbacka*

1.

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
*muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/81) 105 § sekä
 lisätään lakiin uusi 28 a § seuraavasti:*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 a §

Pysäköintikiekon käyttö

*Jos pysäköinnin enimmäisaikaa on liikenne-
 merkein rajoitettu, autoa ei saa pysäköidä
 ilman pysäköintikiekkoa. Kiekkoa ei kuiten-
 kaan käytetä maksullisella pysäköintipaikalla.*

*Pysäköintikiekko on pysäköinnin ajaksi si-
 joitettava näkyvään paikkaan autossa ja siihen
 on merkittävä saapumisaika siten kuin liiken-
 neministeriö tarkemmin määrää.*

*Liikenneministeriö antaa myös muut tar-
 kemmat määräykset pysäköintikiekosta ja sen
 käyttämisestä.*

105 §

Pysäköintivirhe

Ajoneuvon pysäyttämistä ja pysäköintiä
 koskevien kieltojen ja rajoitusten rikkomisesta
 tuomitaan rangaistus vain, jos pysäköintivir-
 heestä on aiheutunut tai voinut aiheutua vaa-
 ra tai haittaa. Muutoin virheestä määrätään
 suoritettavaksi pysäköintivirhemaksu sen mu-
 kaan kuin siitä on erikseen säädetty.

105 §

Pysäköintivirhe

Ajoneuvon pysäyttämistä ja pysäköintiä
 koskevien kieltojen ja rajoitusten rikkomisesta
 tuomitaan rangaistus vain, jos pysäköintivir-
 heestä on aiheutunut tai voinut aiheutua vaa-
 ra tai haittaa. Muutoin virheestä määrätään
 suoritettavaksi pysäköintivirhemaksu sen mu-
 kaan kuin siitä on erikseen säädetty. *Pysäköin-
 tivirhemaksu määrätään myös 28 a §:ssä tar-
 koitetun pysäköintikiekon käyttöä koskevien
 säännösten ja määräysten rikkomisesta.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 199 .

2.

Laki**pysäköintivirhemaksusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan pysäköintivirhemaksusta 3 päivänä huhtikuuta 1970 annetun lain (248/70) 1 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Pysäköintivirhemaksun ajoneuvon pysäyttämistä, *seisottamista* ja pysäköintiä koskevien kieltojen ja rajoitusten rikkomisesta (*pysäköintivirhe*) määrää poliisi sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Ehdotus

1 §

Pysäköintivirhemaksun ajoneuvon pysäyttämistä ja pysäköintiä koskevien kieltojen ja rajoitusten sekä *pysäköintikiekon käyttöä koskevien säännösten ja määräysten* rikkomisesta (*pysäköintivirhe*) määrää poliisi sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .